

FEDERAL PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS
IN B.P.S.-17 UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2001.

BALUCHI

TIME ALLOWED: 3 HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

NOTE:- Attempt FIVE questions in all, including Question No. 8 which is COMPULSORY. All questions carry equal marks. All questions are to be answered in Baluchi except Question No. 7.

1. Write an Essay of not less than one hundred words on any one of the following:
  - (1) The Role of Pakistan Against Terrorism.
  - (2) What will be the effects of War Against Terrorism in the region.
  - (3) What are the factors responsible for the low standard of Education in Pakistan.
  - (4) What is the future of Information Technology in Pakistan.
2. Write a detailed note on the life sketch and any literary work of ONE of the following:-

۱. مہربانگل - ۲ - مہاراجستہاری - ۳ - نور الحسن صاحبہ مہاراجستہاری
3. Write a note on Shāhdad-o-Māhnāz.
OR
Write a note on Mir Chākur Rind.
4. Explain the following Baluchi Terms:(any TWO)

۱. دنگ ۲. لادوک ۳. لیلوی ۴. زھیروگ ۵. سیر
5. Write a detailed note on the Baluchi Poet, "Jam Durrāk".
6. Translate the following in Baluchi:

"The good woman Sammī came with her cows to Doda for protection. Rāmēn a youth who dwelt near by, saw Sammī's cows; the children of Mīral raided them, and wickedly drove them away. In the first watch of the day the alarm was raised. Doda was lying asleep when his wise mother came and roused him, saying: I bore you for nine months in my womb, and for three years I suckled you. Now, go forth in pursuit of the cattle, for who is so swift of foot as you? and either collect and bring them back or bring destruction on your own head! And his wife's mother, with great dignity, said, Men who promise to give protection do not lie asleep in the day-time".

Contd.....P/2

7. Translate the following into English :

عربی پیمیا بلوچانی ہم بازیں ملک ء تھنانی دتی دتی ساعر بونگ انت
کہ آوان ء "پهلوان" ء نام دئیگ بونگ - چم پہلوانانی یک بولکے "زنگی"
"سہاسی" ء نام ء زانگ بونگ ات - سردار جاکر خان رند ء دور ء
باری ء زنگی سہاسی ہے بولک ء جد بونگ - مروجی ہے زنگی سہاسی
ڈومب یا نوڑیانی نام ء زانگ بنت بے اے لیکم راست نہ انت -
زنگی سہاسی بلوچانی تیا نامہ ور ء زانگ کارین مردمانی جہت ء زانگ
بونگ انت - بلوچ راج ڈ بلوچی زبان ء سدا ایسانی مزین اصسانے
است انت - بلوچانی راجد پتر ہے مردمانی گنتیں شعرائی برکت ء
زندگ ء توان دار انت - بلوچی زبان ء ہم ہمیشانی سبب ء دیروی
کنگ ء زندگ انت -

COMPULSORY QUESTION

8. Write only the correct answer in the Answer Book. Don't reproduce the questions.

چل ء جتان سپر ء برکت ہر ایک جنت ۱۰ ہر ایک انت -

(۱) بلوچی اکیدی کوسہ کدی جوڑ کنگ بونگ -

(۲) سہ من گوں بیان پہنچو کناں

دوداے جوریں درمنان

بازنوں کورتی دتاراں

عکزیں لار گوں پتاراں

اے بلوچی ء بندے انت ایسا سر ء نام دگتیں ات -

- (3) بلوچي زبان ۽ اولي منزل گئڻن سلسلے نام ۽ گئڻن ايت .
- (4) بلوچستان ۽ رقبه جنگي مھربان ميل ايت .
- (5) بکران ۽ رنگ ۽ پيدا بونگين ۽ خرما گاني (نالي)
- ناماں گئڻن ايت .
- (6) پاليز فصلاني تاماں گئڻن ايت .
- (7) بلوچي ۴۶ لوڪ صورتاني ناماں گئڻن ايت .
- (8) بلوچي زبان ۽ نامين آزمائڪ ڪار (انسان ٽڻا) ۽ نام ۽ گئڻن ايت .
- (9) بلوچي زبان ۽ گئڻن ۽ ڇڻ گئڻت .
- (10) پير جا ڪرند ۽ دور باريگ ڪري بونگ .
- (11) حاني وڻن ۽ پير ۽ داستان ڪھام دور باريگ ۽ بونگ .
- (12) لغير خان نوري ۽ دور باريگ ۽ بلوچي زبان ۽ ڪھام سلسلے بونگ .
- (13) بلوچي زبان ۽ گئڻن ۽ ڪھام ۽ گئڻن ڪتاب گئڻت .
- (14) بلوچي زبان ۽ رو حالتا گاني ناماں گئڻن ايت .
- (15) بلوچي اڪيڊمي ڪوئٽه ۽ اولي جيسر مين ۽ نام ۽ گئڻن ايت .
- (16) بلوچي مشران ۽ اول دار ڪھام انگريزي اڪيڊمي ۽ ڪرت ايت ۽ دور بند دات ايت . ان نام ۽ گئڻن ايت .
- (17) ما امريڪي ۽ گئڻن ۽ سلسلے گئڻن ڪھام تاريخ ۽ گئڻن ايت .
- (18) ڊپٽي گرو ۽ خلاف ۽ امريڪي ۽ ما انفانستان ۽ طالبان ۽ سلسلے ڪھام تاريخ ۽ ڪرت .
- (19) ما بلوچي زبان ۽ گئڻن ۽ سلسلے زابلولان ناماں گئڻن ايت .
- (20) بلوچي زبان ۽ دور مشرقي بونگ ايت ۽ آياني ناماں گئڻن ايت .

FEDERAL PUBLIC SERVICE COMMISSION

COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS
IN PBS-17, UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2002

BALUCHI

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

NOTE: Attempt FIVE questions in all, including QUESTION NO. 8 which is **COMPULSORY**. All questions carry **EQUAL** marks. All questions are to be answered in **Baluchi** except question number 7.

1. Write an Essay not less than one hundred words on any ONE of the following.

- (1) Muslim Unity.
- (2) Political parties in Pakistan
- (3) Foreign aid blessing or curse.
- (4) The Role of private sector in our economy
- (5) Causes of falling standard of education in Pakistan

2. Write a detailed note on the life Sketch and any Literary work on any ONE of the following:

میرکازات جمال دینی	(۲)	ملا فاضل	(۱)
گوهر ملک	(۳)	میر گل خان نصیر	(۳)

3. Write the summary on any ONE of the following:-

- (1) SHAHDAD-O-MANAZ. (2) LALLAH-O-GRANAZ.

4. (a) Write a Letter to your friend in which introduce and explain any TWO famous Baluchi terms (دودر پیڈگ). (۱۵)

(b) Explain any TWO of the following terms. (۱۵)

تل	(۲)	لوی	(۱)
قول و قرار	(۳)	بیار	(۳)
		سپتہ	(۵)

5. Change the Masculine into Feminine form and Feminine into Masculine:

(۶) کروس	(۵) مرد	(۴) براس	(۳) ناکو	(۲) مولد	(۱) مادیان
(۱۲) بانگ	(۱۱) گوک	(۱۰) لوک	(۹) پاجن	(۸) برات	(۷) ح
(۱۸) زین کپوت	(۱۷) زین	(۱۶) مادگین هزار	(۱۵) گہار	(۱۴) پس	(۱۳) بانور
				(۲۰) مادگین مرگ	(۱۹) زین تول

6. Translate the following into Baluchi:

His trusted and faithful lieutenant, who was fighting side by side with him, saw his broken sword and the injuries. Apprehending that his master will succumb to the injuries or would be killed by the horde of the enemies, he whipped his horse to save his life. The horse at once took him out of the arena and rushed towards the village.

7. Translate the following into English:

ریڈیو پاکستان کوئٹہ بلوچی لوازنت ہے تہرے مزین کارے کتہ۔ بلوچی لیب بلوچی (نچر) چنگلک بلوچی
شرگداری او بلوچی گوشانک راہ بندتاں حدے تہرے صفا کتا میند، اسے لیب ووشانکائی یک پہ یک نام گرگ
سولائیں کارے نہ انت الہت ہمہ شہ نویس کہ شین کاراں بہر زورگ انت آہانی تہا پہ ڈرامہ امان اللہ مینگی، عطا شاد سری
سواراں انت، ہنچ کہ شرگداری و پت و پول و کارے ملک محمد پناہ، میر مخا خان مری، ولید عبدالغفار ندیم و بلوچی باز داہ
اداگت ہم آہانی مینگیں دست لو زانت، اسے سرگال و ولید عبدالغفار ندیم و نہ شموشاں کہ آئی چہ بلوچی زانت و
شاعری و تاریخ و تماری و نازاتی و بشانک چند تہا و ہا زیں بلوچ شاعرانی فارسی کلام اور آہانی نوشک در کہتہ گنت۔

COMPULSORY QUESTION

8. Write only the answer in the Answer Book. Do not reproduce the questions.

- (1) جو انساں کجا و دی بوتک (2) سید ظہور شاہ ہاشمی کجا و دی بوتک
- (3) گل خان نصیر کجا و دی بوتک (4) عطا شاد و اصلی نام ہے انت
- (5) ہانک آمنہ پناہ شوکاری و روتا ک لوائے وطن بلوچی کجا شہر و رکیت (6) اولی بلوچی روتا ک، کجا انت
- (7) چاکر خان بلوچ شوکاری و ماہتا ک بلوچی دنیا کجا شہر و رکیت (8) گلخان بلوچ شوکاری و ماہتا ک لبراک کجا شہر و رکیت
- (9) کتاب شپ چراغ کے عوشہ سنگ (10) کتاب بلوچ سماج کے خدو خال کے عوشہ سنگ
- (11) کتاب بلوچی نامہ کے عوشہ سنگ (12) کتاب بلوچستان ما قبل تاریخ کے عوشہ سنگ
- (13) بلوچی زبان ادب کی تاریخ کے عوشہ سنگ (14) کتاب کچن آزماک کے عوشہ سنگ
- (15) سال 1926ء بلوچی و کجا نامہ ایں مردم و دی بوتک (16) کتاب کہیں شاعری کے عوشہ سنگ
- (17) کتاب کچن شاعری کے عوشہ سنگ (18) کتاب مستگی کے عوشہ سنگ
- (19) کتاب درمین کے عوشہ سنگ (20) کتاب تاریخ بلوچستان کے عوشہ سنگ

*****

FEDERAL PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS
IN PBS-17, UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2003

BALOCHI

TIME ALLOWED: THREE HOURS **MAXIMUM MARKS: 100**

NOTE: Attempt FIVE questions in all, including Question No. 8 which is **COMPULSORY**. All questions carry **EQUAL** marks. All questions are to be answered in **Balochi** except Question No. 7. Write clearly.

1. Write an essay of not less than eighty words on any one of the following:

- (a) The Role of NGOs in Developing Countries.
- (b) The Role of UN in Iraqi Conflict.
- (c) Introducing Mother Tongue in Primary Schools.
- (d) Finer points of Balochi Classical War Songs.

2. Write a brief note on any ONE of the following folk stories:

- (1) کتیا-چدو (2) عزت-میزک (3) حانی-شہزاد

3. Write a brief note on literary work of any ONE of the following:

- (1) شیر محمد مری (2) حکیم بلوچ (3) واحد بزدارا

4. Explain any TWO of the following cultural terms:

- (1) سج و میار (2) دستاگی (3) باہوت (4) بیر

5. (a) Change into opposite: (10)

- (1) گرم (2) سیاہ (3) روش (4) ڈی (5) گریگ

(b) Change Masculine into Feminine and Feminine into Masculine: (10)

- (1) ڈاپچی (2) مادگ (3) سالونک (4) پت (5) چک

6. Translate the following into Balochi:

The shadow of a great predecessor could be used to advantage if it is chosen as a trick or as a tactic, that can be discarded once it has brought you power or authority. Napoleon III used the name and legend of his illustrious grand-uncle Napoleon Bonaparte to help him become the first President and then Emperor of France. In Sub-continental politics, Indira Gandhi and Benazir Bhutto used the names and prestige of their fathers to get the position of Prime Minister in India and Pakistan respectively. In Balochistan, sons and off-shoots of many important political social leaders are taking advantage of the names and social or political prestige of their fathers or fore-fathers to claim respectability in Baloch Society.

7. Translate the following into English:

بلوچ ۽ بازو پارگش اٽگ۔ ڇه بلوچ قلم کارانی بے تواری، ریاء زو ۽ ٹرس ۽ سبب ۽ هرسیاسی
سوداگر ۽ دول ۽ دو پوستان مدام سوب کرتگ ۽ بلوچ ۽ قومی انبار اش جنگ۔ ادگام گام ۽ سر ۽ بلوچ ۽
ڈیہہ ۽ آلی نپ ۽ سیتانی سودا جنگ۔ بلوچ کلم کاراں سک باز پرده پوشی کرتگ، ہمیشا ڈو ۽ سوداگراں
باج برتگ ۽ ۽ بلوچ ۽ گچ پشست نہ گیتگ۔ بلوچ ۽ زبان شتگ، دود ۽ ریدگ شتگ، نون شتگ ۽
واری انت۔ چدود ۽ ۽ بلوچ ۽ ناں گور بیت ۽ ناں نجیں گنداده۔

COMPULSORY QUESTION

8. (A) (1) Write titles of two Balochi books alongwith their authors/compilers respectively. (2)
- (2) Write names of two editors who may be editing any two Balochi Magazines. (2)
- (3) Write the names of two Balochi Prose writers. (2)
- (4) Write the names of two Balochi story-writes. (2)
- (5) Write a poem of not less than five lines of your choice from any one of the following poets: (2)

(1) لانا فاضل (2) جام زورک (3) عطاشار

(B) Use the following words in short sentences: (1 Mark each)

- (6) جار (7) بہنام (8) اوژناگ (9) زنب
- (10) ترانگ (11) بگنج (12) تب (13) پریں
- (14) آجونی (15) آج

*****

COMP
IN

TIME ALI

NOTE:

1. (a)

(b)

2. (a)

(b)

3. (a)

(b)

4. (a)

(b)

5. (a)

(b)

6. (a)

(b)

7. (a)

(b)

8. Write
quest.
(1)

(2)

(3)

(4)

FEDERAL PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS
IN BPS-17, UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2004

BALOCHI

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

NOTE: Attempt **FIVE** questions in all, including **Question No. 8** which is **COMPULSORY**.
All questions carry **EQUAL** marks. All questions to be answered in Balochi except
Q.No.7. Write clearly.

1. Write an essay of not less than hundred words on any one of the following:

- What are the main problems of the Present World. Can we find a solution to it.
- A Public Holiday
- What Developments are made in recent years to make trade easy between Pakistan and Afghanistan.
- Education for women.

2. Write a brief note on any one of the following Folk Stories:

دک شہداد و مہناز (2) لاله و گران (3) نتھامیک

3. Write a brief note on literary work of any one of the following:

دک میر عاتق خان نیگل (2) میر خدایت بخش بخاراکی (3) بلوچستان نامہ

4. Explain any TWO of the following cultural terms:

دک بخار (2) حسرت (3) موتک (4) نازنیک (5) عین بند

5. (a) Change into opposite: (10)

دک نرم (2) مہر (3) دست (4) زند (5) گران

(b) Change into Masculine into Feminine and Feminine into Masculine:(10)

دک پاچن (2) گران (3) پک (4) زالبول (5) بانور

6. Translate the following into Balochi:

The Baloch came into Balochistan in three major groups. The first wave settled in Seistan and were called Naroi, followed by Brahui who settled in Turan which is now-a-days called Jhalawan. The last was of Rind. Some say Rind is a Balochi word 'Rand' or 'Randi' meaning the last; the tribe therefore derived its name from the above mentioned word. The Brahui and Baloch lived side by side in Seistan, were still live many Brahui tribes. The late comers penetrated into Sind and the Punjab. The Baloch migration into Sind was in two waves: from Balochistan and from the Punjab.

7. Translate the following in English:

(20)

بلوچانی نسل آریائی آیت یا سامی آنت۔ ترکمنی مری آریائی
 آیت یا بلخی مری یا مصری سامی آنت۔ اے ری بد علمی پت
 دلول ما در گیت نہ بیت بے زرتشت، آئی زبان، آئی
 بحق و بیگوئی و کلمہ، کہ کلان سسماں جہان و آنت، کل
 آریائی آنت۔ و زرتشت و آذربائیجان و دیپہ و وادی
 بوہ۔ "اوستا" و آئی زبان مرویگیں بلوچانی زبان و گوں
 ہم رو و ہم رویم آنت۔

COMPULSORY QUESTION

8.(A)

(10)

1. Write the names of two Balochi Classical Poets.
2. Write the names of two Balochi Novel writers.
3. Write the names of two Balochi Critic – Writers.
4. Write the names of two Balochi Magazines.
5. Write a poem of not less than five lines of your choice from any one of the following:

۱. موصیٰ مٹھا ۲۔ کریم کٹی ۳۔ صدیق آزاد

- (B) Use the following words in short sentences:

(6) نیب (7) ڈیپہ (8) گز (9) لادوربرگ (10) سیر (10)
 (11) کج و سار (12) باہرٹ (13) منگ (14) دشن (15) باج بگد

FEDERAL PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS
IN BPS- 17, UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2005

BALUCHI

TIME ALLOWED: 3 HOURS

MAXIMUM MARKS : 100

NOTE:-Attempt FIVE questions in all, including question No 7 which is COMPULSORY. All questions carry EQUAL marks. All questions to be answered in Balochi except Question No. 6-B. Write Clearly.

1. Write an Essay not less than one hundred words on any ONE of the following: (20)
  - (1). Terrorism
  - (2). Social Work
  - (3). Future of Information Technology
  - (4). Devolution of Power
2. Write a detail note on the life Sketch and literary work of any ONE of the following:- (20)

(1) جام درک (2) رحم علی مری (3) میر آزمات جمال دینی
3. Write a detailed note on any ONE of the following:- (20)

(1) بھرگ و گراناز (2) دوستین و شیریں (3) کیا و صدو
- 4.(A) Write a letter to your friend in which introduce and define any TWO Balochi PROVERB (تعل) (20)

(B) Explain the following Balochi terms (ANY TWO) (5, 5)

(1) لیلوی (2) موتک (3) سپت (4) لب
5. (A) Change the Masculine into Faminine form and Faminine into Masculine: (10)

(1) براس (2) مرد (3) گرانڈ (4) ولجہ (5) زریں گرگ
 (6) لاغ (7) کردس (8) ترو (9) جنک (10) ذمولد
- (B) Change the Singular into Plural form and Plural into Singular: (10)

(1) نان (2) دیم (3) مرد (4) زبان (5) دپ
 (6) مرگ (7) کوچہ (8) گوش (9) باز (10) پادال
- 6.(A) Translate the following into Balochi:- (10)

However, the Baloch movement from Kirman and Seistan to Makkuran and then Eastern Balochistan was not the only result of the lack of sufficient productive forces to meet their demands, or insufficient productive forces to meet their demands, or insufficient grazing fields for their flocks, because the area they migrated to was no better in natural resources than the area in which they had been settled for centuries. The main reason was their conflict with rules and their own internal enmity which resulted in a weaking of thier political position.
- (B) Transale the following into English:- (10)

میر باران و دیم و مزین لشکرے ات و جنگ و میر باران و چند آئی زردگیں چوٹ بروتیں بچ کشگ بوتنت۔
 لله ہم سک ٹپی بوتگ۔ زحم و بندک آئی دستاپشت کچکت۔ آئی زونگیں نریان و ہم ٹپ دارتکت اولله چه سندا و سارغ
 شکلت که آئی هراہیں نوکرء آئی بورء راجا بک و شمت کشت اولله و نریان شه جنگ۔

COMPULSORY QUESTION

(20 Marks)

7. Write only the correct answer in the answer book. Do not reproduce the questions.

- (۱) ملا فاضل کجاودی بوتک (۲) مست توکلی کجاودی بوتک (۳) میر گل خان نصیر کجاودی بوتک
(۴) سید ظہور شاہ ہاشمی کجاودی بوتک (۵) میر محمد حسین عمقاء کجاودی بوتک (۶) میر عاقل مینگل کجاودی بوتک
(۷) عزت بچگوری کجاودی بوتک (۸) جی آر ملاء اصلی نام چہ انت (۹) بلوچی اکیڈمی کجا انت
(۱۰) عزت اکیڈمی کجا انت (۱۱) کتاب گچین شاعری کے ء ہشتہ کنگ (۱۲) کتاب جزم کے ء ہشتہ کنگ
(۱۳) کتاب در چین کے ء ہشتہ کنگ (۱۴) کتاب کشین کے ء ہشتہ کنگ (۱۵) کتاب گچین آزمانک کے ء ہشتہ کنگ
(۱۶) کتاب بلوچستان ماقبل تاریخ کے ء ہشتہ کنگ (۱۷) کتاب گیدی قصہ کے ء ہشتہ کنگ
(۱۸) کتاب بلوچی زبان و ادب کی تاریخ کے ء ہشتہ کنگ (۱۹) کتاب بلوچی ادب کے ء ہشتہ کنگ
(۲۰) کتاب سنگ آپ کے ء ہشتہ کنگ

*****